

NORM

SBF 2022:1

Krav konceptägare för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats

SBF 2022:1

Norm

Krav konceptägare för brandfarliga
heta arbeten på tillfällig arbetsplats

Brandskyddsföreningen är en allmännyttig ideell förening som arbetar och driver opinion för ett brandsäkrare Sverige. Vi är ett ledande kunskapscentrum som ökar framtidens brandsäkerhet och minskar samhällets skadekostnader, bland annat genom besiktning, utbildningar, restvärderäddning och konceptet Heta Arbeten®. Brandskyddsföreningen arbetar fram gemensamma normer och regelverk för olika branscher och genom Insamlingsstiftelsen Brandforsk finansierar vi forskning och utveckling inom brandsäkerhetsområdet. Läs mer på www.brandskyddsforeningen.se.

Om normen ska användas för genomförande av provning, kontroll, bedömning, certifiering, intygande eller godkännande av certifieringsorgan ska skriftligt tillstånd inhämtas från Brandskyddsföreningen och normen SBF 2021 Krav certifieringsorgan ska följas.

© 2022 Brandskyddsföreningens Service AB
Kabyssgatan 4D
120 30 Stockholm
Telefon: 08-588 474 00
E-post: sbf@brandskyddsforeningen.se
Produktion och form: Förlaget Brandskyddsföreningen
Beställningsnummer: 30270002
ISBN: 978-91-7144-578-0

Förord

Heta arbeten är ett samlingsbegrepp för arbeten med verktyg eller utrustning som avger värme eller gnistor, till exempel svetsaggregat och gasolbrännare. Dessa verktyg och utrustningar har orsakat många bränder. Bränderna har medfört stora bekymmer för alla som drabbats av skadorna och för försäkringsbolagen som betalat ut skadeersättningar. När brandskadorna, orsakade av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats, ökade kraftigt beslutade sig försäkringsbolagen för att, i samarbete med Brandskyddsföreningen, försöka vända utvecklingen och minska antalet skador. Resultatet blev gemensamma säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats. De skärpta reglerna infördes i försäkringsvillkoren vilket innebar att försäkringsbolagen kunde göra avdrag i skadeersättningen om inte säkerhetsreglerna följdes.

Brandskyddsföreningen började också att utbilda i hur riskerna med heta arbeten kan hanteras på ett säkert sätt.

Brandskyddsföreningens arbete för ett brandsäkrare Sverige består bland annat av att ge ut regelverk och normerande kravspecifikationer inom brandsäkerhetsområdet. Brandskyddsföreningen har en tydlig roll som en normutgivande organisation inom brandsäkerhetsområdet.

Avsikten med regelverken och normerna är att fastställa kvalitets- och säkerhetsnivåer som kan tillämpas generellt av berörda parter. Tillämpningen är emellertid frivillig men kan bli bindande via avtal mellan parter. Ett regelverk eller en norm avser inte att inkludera alla nödvändiga förbehåll eller bestämmelser som kan förekomma. Överensstämmelse med en norm innebär inte i sig att krav eller skyldigheter enligt lag, förordning eller offentlig föreskrift automatiskt uppfylls.

Denna utgåva av norm är framtagen av Brandskyddsföreningen i samarbete med Heta Arbeten®, Svensk Certifiering Norden AB, SVEBRA (Svenska Brandsäkerhetsföretag), Presto Brandsäkerhet AB, Trygg Hansa och Byggföretagen samt fastställd i Regelgruppen brandfarliga heta arbeten.

Denna norm träder ikraft 2023-01-01.

Stockholm i juni 2022

Brandskyddsföreningen

Innehåll

0	Inledning	6
1	Omfattning.....	6
2	Referenser.....	6
3	Definitioner	7
4	Krav konceptägare	9
4.1	Allmänt.....	9
4.2	Förutsättningar, organisation och ekonomi.....	9
4.3	Ledningssystem för kvalitet	9
4.4	Personal.....	10
4.5	Vidareutbildning av personal	11
4.6	Leverantörsbedömning och övervakning.....	11
4.7	Dokumenterad information.....	11
4.8	Förbättringsarbete.....	12
5	Konceptägarens krav på utbildningsarrangör.....	14
5.1	Allmänt.....	14
5.2	Rutiner och kvalitetsledningssystem.....	14
5.3	Examination.....	14
5.4	Krav antal behörighetsutbildningar	14
5.5	Avsluta avtal med utbildningsarrangör	14
6	Konceptägarens krav på instruktör.....	15
6.1	Allmänt.....	15
6.2	Kompetenskrav för nya instruktörer.....	15
6.3	Förnyad instruktörs- eller repetitionsutbildning.....	16
6.4	Krav antal behörighetsutbildningar	16
6.5	Krav för godkända instruktörer.....	16
6.6	Förteckning.....	16
7	Krav för utfärdande av personcertifikat.....	17
7.1	Allmänt.....	17
7.2	Examination.....	17
7.3	Teoretisk och praktisk utbildning.....	18
7.4	Utfärdande av nytt personcertifikat.....	18
7.5	Förnyelse av personcertifikat.....	18
7.6	Indragning av personcertifikat.....	18
7.7	Personcertifikatets uppgifter	18
7.8	Personcertifikatets giltighetstid.....	18
8	Certifiering av konceptägare	19
8.1	Allmänt.....	19
8.2	Särskild kontroll av ny konceptägare.....	19

9	Konceptägarens krav under certifikatets giltighetstid	20
9.1	Allmänt	20
9.2	Verksamhet under giltighetstiden	20
9.3	Vidareutbildning	20
9.4	Genomförande av andrapartsrevisioner	20
10	Krav på certifieringsorgan	22
10.1	Förutsättningar	22
10.2	Insynning	22
10.3	Årlig kontroll av pågående verksamhet	22
10.4	Påkallad kontroll	23
10.5	Återkallande av certifikat	23
10.6	Giltighetstid	23
	Bilaga 1 Utbildningsplan för instruktörsutbildning brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats (normativ)	24
	Bilaga 2 Utbildningsplan för behörighetsutbildning brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats (normativ)	25
	Bilaga 3 Instruktion för praktisk släckövning (normativ)	27

0 Inledning

Syftet med denna norm är att ange en lämplig miniminivå för konceptägare som avser att bedriva utbildningskoncept inom brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.

En tredjepartscertifierad konceptägare ges möjlighet att utbilda och utfärda personcertifikat enligt denna norm.

Målet är att normen ska säkerställa att konceptägare tillhandahåller högkvalitativ behörighetsutbildning för personer som utför brandfarliga heta arbeten på en tillfällig arbetsplats.

Konceptägare som är certifierade enligt denna norm ska följa lagar, förordningar och bestämmelser som gäller för verksamheten samt kvalitetssäkra behörighetsutbildningen, utbildningsarrangörer och instruktörer.

1 Omfattning

Denna norm anger krav på konceptägare och dennes utbildningsarrangörer som utbildar och certifierar personer som utför brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats. Normen anger även krav för de instruktörer som ska utbilda inom brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.

Normen anger även krav på hur examinationer för certifiering av personer ska genomföras.

I Brandskyddsföreningens regelverk och normer används följande begrepp:

Regler är Brandskyddsföreningens publikationer som beskriver lämpligt utförande, projektering, installation, underhåll eller besiktning av brandskydd/brandskyddsanordning.

Normer är Brandskyddsföreningens kravspecifikationer mot vilka certifiering av företag, personer eller produkter kan utföras.

Normativ bilaga innebär att man ska följa kravet i en bilaga.

Informativ bilaga innebär att man kan följa kravet i en bilaga. Det är dock frivilligt och man kan välja en annan lösning.

Kommentar är inget krav utan anger hur något kan eller bör göras för att uppfylla kravet.

2 Referenser

I denna norm finns referenser till följande dokument. Observera att senaste utgåva ska tillämpas:

SBF 506	Säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats
SBF 2021	Krav certifieringsorgan
SFS 2010:110	Socialförsäkringsbalken

3 Definitioner

Andrapartsrevision	revision utförd av konceptägaren för att bedöma om utbildningsarrangör eller instruktör uppfyller ställda krav.
Behörighetsutbildning	den utbildning som krävs för att erhålla ett personcertifikat enligt SBF 2022.
Brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats	arbeten med verktyg eller utrustning som alstrar värme och gnistor och som utgör en brandrisk samt genomförs på en tillfällig arbetsplats. <i>Kommentar:</i> <i>Här ställs särskilda krav enligt säkerhetsregler som ska efterlevas. Det krävs bland annat giltigt certifikat och tillstånd för att få utföra arbetet.</i>
Brandvakt	person som brandbevakar vid utförande av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.
Certifierad person	samlingsbegrepp för personer som genomgått behörighetsutbildning i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats med godkänt resultat enligt SBF 2022.
Certifikat	bevis på att konceptägaren uppfyller kraven i SBF 2022.
Egenkontroll	kontinuerliga aktiviteter, rutiner och åtgärder som konceptägaren på egen hand planerar, genomför och följer upp för att säkerställa att kraven i den här normen uppfylls.
Examinator	person med kompetens att bedöma kravuppfyllnad/överensstämmelse för examinationer, där examinationen kräver professionell bedömning.
FTR	försäkringstekniska rekommendationer är utformade som försäkringsvillkor och anger vilka krav som bör ställas för ett godkännande av olika skyddstekniska anläggningar eller åtgärder. Utges av Svensk Försäkring.
Heta arbeten	arbeten med verktyg eller utrustning som alstrar värme eller gnistor.
Instruktör	läraren som utbildar tillståndsansvarig, brandvakt och utförare, teoretiskt och praktiskt, i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats i konceptägarens utbildningskoncept.
Instruktörsutbildning	utbildning som ger instruktören behörighet att utbilda tillståndsansvarig, brandvakt och utförare av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats i konceptägarens utbildningskoncept.
Intern revision	process för att systematiskt och oberoende skaffa belägg och utvärdera dessa objektivt för att avgöra i vilken utsträckning konceptägarens ledningssystem och normens krav följs. Konceptägaren planerar, genomför och följer upp intern revisionen.
Konceptägare	juridisk organisation som tillhandahåller utbildningsmaterial samt kvalitetssäkrar utbildningsarrangörer och instruktörer enligt SBF 2022.
PBB	prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2010:110).
Personcertifikat	bevis på att tillståndsansvarig, utförare eller brandvakt har kunskap och kompetens för att utföra brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats samt uppfyller kraven i SBF 2022.

Regelgruppen	forum för hantering av frågor som rör brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats. Regelgruppens syfte är att tolka och besluta om förändringar i normer och regelverk.
Skola	gymnasieskola, yrkeshögskola, folkhögskola eller motsvarande för utbildning av elever.
Säkerhetsregler	regler enligt SBF 506 som beskriver hur brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats utförs på ett brandsäkert sätt.
Tillfällig arbetsplats	en arbetsplats som inte är utformad för att det regelbundet ska utföras heta arbeten där.
Tillståndsansvarig	person som ger tillstånd för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022 där det krävs enligt SBF 506.
Tredjepartsrevision	oberoende revision utförd av ett certifieringsorgan för att bedöma om konceptägaren uppfyller ställda krav.
Utbildningsarrangör	företag som ingått avtal med konceptägare, som ger rätt att bedriva behörighetsutbildning i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.
Utbildningskoncept	samlingsbegrepp för åtagande enligt den här normen.
Utförare	person som utför brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.

4 Krav konceptägare

4.1 Allmänt

- 4.1.1** Konceptägare ska ha ett dokumenterat kvalitetssystem, skriftliga rutiner, tillgång till relevant information, kompetent och erfaren personal samt tillgång till erforderlig utrustning. Avsikten är att konceptägare ska tillhandahålla utbildningsmaterial till avtalade utbildningsarrangörer och instruktörer samt utbilda instruktörer i konceptägarens egna utbildningsmaterial. Konceptägaren ska även regelbundet kvalitetssäkra utbildningsarrangörer via leverantörsbedömningar (kvalitetskontroller). Efter genomförd behörighetsutbildning och godkänd examination ska konceptägare utfärda personcertifikat för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.
- 4.1.2** Konceptägare får inte verka som utbildningsarrangör för behörighetsutbildning för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.
- 4.1.3** Konceptägare ska följa de lagar, förordningar och bestämmelser som gäller för verksamheten.
- 4.1.4** Konceptägare ska kunna uttrycka sig väl på svenska i tal och skrift.
- 4.1.5** Konceptägare ska fastställa sina miljöaspekter för verksamheten som berör kraven i normen och arbeta med ständiga förbättringar för minskad miljöpåverkan av de betydande miljöaspekterna.

Kommentar:

Lämpliga krav på miljöledningssystem finns i Miljöledningssystem – Krav och vägledning SS-EN ISO 14001.

4.2 Förutsättningar, organisation och ekonomi

- 4.2.1** Konceptägare ska vara en juridisk person och registrerad inom den Europeiska unionen (EU) eller europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).
- 4.2.2** Konceptägare får inte ha betalningsanmärkningar i väsentlig omfattning i förhållande till sin omsättning och får inte ha restförd moms eller kvarstående förfallna skatteskulder.
- 4.2.3** Konceptägare ska ha en giltig ansvarsförsäkring och i sina leveransvillkor ange högsta belopp för en skada. Ansvarsförsäkringen ska lägst vara på 120 PBB.
- 4.2.4** Förteckning över avtalade utbildningsarrangörer ska göras tillgänglig för relevanta intressenter.

4.3 Ledningssystem för kvalitet

- 4.3.1** Konceptägare ska ha ett dokumenterat ledningssystem för kvalitet med egenkontroller, som säkerställer att kraven i den här normen uppfylls.

Kommentar:

Kvalitetssystemet kan vara utfört enligt kraven i SS-EN ISO 9001.

- 4.3.2** Ansvar, befogenhet och samarbetsförhållanden ska vara definierade och dokumenterade, till exempel i en organisationsplan. Dessa ska vara kommunicerade och förstås inom organisationen. Konceptägare ska avsätta tillräckliga resurser för utbildning, kontroll, kvalitetsrevision och dokumentation.

- 4.3.3** Skriftliga rutiner ska bland annat finnas avseende
- leverantörsbedömning och övervakning av utbildningsarrangör
  - tecknande av avtal med utbildningsarrangör
  - kvalificering av personer som ska gå instruktörutbildning
  - genomförande av instruktörsutbildning enligt Bilaga 1
  - införande, utvecklande och underhållande av utbildningsmaterial enligt utbildningsplan, Bilaga 2 och Bilaga 3
  - examination och personcertifiering
  - upprätthållande av aktuell förteckning över utbildningsarrangörer och instruktörer
  - upprätthållande av aktuell förteckning över gällande personcertifikat
  - andrapartsrevision (kvalitetskontroll) av utbildningsarrangörer och instruktörer
  - vidareutbildning av egen personal
  - spridning av viktig information till utbildningsarrangörer och instruktörer om förändringar i säkerhetsregler, lagar, förordningar eller föreskrifter och annat som påverkar behörighetsutbildningen av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats
  - spridning av viktig information till certifierade personer om förändringar i säkerhetsregler, lagar, förordningar eller föreskrifter och annat som påverkar arbete med brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats
  - journalföring av avvikelser med uppföljning (reklamationer och klagomål).

- 4.3.4** Konceptägare ska tillhandahålla ett system för att kunna genomföra riskbedömning och tillståndsgivning för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats enligt SBF 506, Bilaga 1.

4.4 Personal

- 4.4.1** Konceptägare ska ha kompetent och tillsvidareanställd personal för följande roller:

- en **konceptansvarig** som ska ha erforderlig kompetens och av företaget erhålla erforderlig befogenhet för att tillse att arbetet bedrivs enligt den här normen.
Konceptägaren ska även utse kompetent personal genom anställning eller konsultavtal.
- en **utbildningsansvarig** som ska ha erforderlig kompetens för att kvalitetssäkra utbildningskonceptet. Denna person får vara samma som konceptansvarig.
- en **examinator** som ska kvalitetssäkra den teoretiska examinationen samt sätta kriterier och avgöra resultatet för examinationen. Denna person får vara samma som utbildningsansvarig eller konceptansvarig.
Examinatorn ska ha kunskap om relevanta områden för examinationen. Kunskapen ska vara dokumenterad.
- en **supportansvarig** som ska hantera utbildningsadministration samt kunna svara på frågor rörande säkerhetsreglerna för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.

Personal enligt b), c) och d) kan vara samma person. En konceptägare ska dock alltid bestå av minst två olika personer.

- 4.4.2** Konceptägare som genom oförutsägbar händelse inte har person enligt avsnitt 4.4.1 a) får under en övergångstid om högst 12 månader ersätta denne med en icke tillsvidareanställd personal.

När oförutsägbar händelse sker ska konceptägaren utan onödigt dröjsmål underrätta certifieringsorganet om den uppkomna situationen och vidtagna åtgärder.

- 4.4.3** Konceptägare ska ha en förteckning över personal som är utsedda enligt avsnitt 4.4.1.

- 4.4.4** Relevanta roller ska tilldelas ansvar och befogenhet och vara kommunicerade.

4.5 Vidareutbildning av personal

- 4.5.1 Konceptägare ska säkerställa att personal regelbundet får relevant vidareutbildning. Genomförda utbildningar ska dokumenteras.

4.6 Leverantörsbedömning och övervakning

- 4.6.1 Konceptägare ska fastställa kriterier för tecknande av avtal med utbildningsarrangörer. Avtalet mellan konceptägare och utbildningsarrangör ska vara dokumenterat.

- 4.6.2 Konceptägare ska löpande övervaka att utbildningsarrangör uppfyller kraven i avsnitt 5.1.2 (ekonomi).

- 4.6.3 Konceptägare ska ha metoder för att löpande övervaka om det finns avvikelser i behörighetsutbildningen hos utbildningsarrangör och vid behov genomföra andrapartsrevision enligt avsnitt 9.4.2.

Kommentar:

Metoder kan till exempel vara övervakning av statistik eller utvärdering av behörighetsutbildning.

- 4.6.4 Konceptägare ska ha metoder för att löpande övervaka om det finns avvikelser i instruktörens genomförande av behörighetsutbildningen och vid behov genomföra andrapartsrevision enligt avsnitt 9.4.3.

Kommentar:

Metoder kan till exempel vara övervakning av statistik eller utvärdering av behörighetsutbildning.

4.7 Dokumenterad information

- 4.7.1 Konceptägare ska upprätta, införa och underhålla ett ledningssystem som innehåller den dokumenterade information som den här normen föreskriver, samt den dokumenterade information som företaget har bedömt nödvändig för att säkerställa att kvalitetssystemet ger avsedd verkan. Rutiner enligt den här normen ska vara dokumenterade.

Kommentar:

Omfattningen av den dokumenterade informationen är beroende på organisationens storlek, processernas komplexitet och medarbetarnas kompetens.

- 4.7.2 Konceptägare ska säkerställa att endast fastställda och gällande utgåvor av dokument används.

- 4.7.3 Konceptägare ska ha ett system för styrning av dokumenterad information, i form av handlingar och blanketter med mera, som ska vara utförd på ett sätt så att sammanblandning eller förväxling inte sker.

- 4.7.4** Konceptägare ska ha tillgång till gällande utgåva av externa dokument enligt följande:
- SBF 506 Säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats
  - SBF 507 Regler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger.
  - SBF 2023 Teknisk specifikation för gasolbrännare med kapslad låga för tätskiktsmattor
  - Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)
  - Lag (1977:1160) Arbetsmiljölagen (AML)
  - Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)
  - AFS 1992:9 Smältsvetsning och termisk skärning
  - AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbeten
  - AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö
  - FTR 506 Villkor för Brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.
(*Not. Detta dokument finns inte fastställt vid denna norms publicering*).

Dokumenterna ska, med hänsyn till behov för respektive persons arbetsuppgifter, finnas tillgängliga för dem som arbetar hos konceptägaren.

- 4.7.5** Konceptägare ska ha rutiner för att arkivera dokumenterad information i form av avtal med utbildningsarrangörer, utfärdade certifikat och genomförda leverantörsbedömningar. Dokumenterad information som rör personcertifikat ska arkiveras under personcertifikatets giltighetstid plus ytterligare en certifieringsperiod. Därefter ska personuppgifterna tas bort.

- 4.7.6** För elektroniska dokument ska backup finnas samt rutiner för hur detta genomförs.

Kommentar:

Lämpliga krav för hantering av cybersäkerhet kan vara Stöldskyddsföreningens norm SSF 1101 Cybersäkerhet BAS.

- 4.7.7** Där spårbarhet är ett krav ska konceptägaren ha ett system för spårbarhet av handlingar och dokument. Kopplingen mellan dokumenten ska vara utförd så att sammanblandning eller förväxling inte sker.

4.8 Förbättringsarbete

4.8.1 Allmänt

Konceptägare ska arbeta med förbättringar samt vidta eventuellt nödvändiga åtgärder för att öka kundtillfredsställelsen.

4.8.2 Intern revision

Konceptägare ska med ett intervall om högst 12 månader genomföra intern revision mot kraven i den här normen.

4.8.3 Avvikelse och korrigerande åtgärder

När avvikelser från ställda krav upptäcks, såväl internt som externt, ska konceptägare vidta korrigerande åtgärder.

Konceptägaren ska undersöka orsaken till avvikelsen och genomföra erforderliga korrigerande åtgärder för att förebygga upprepning. Detta innefattar även att genomföra och dokumentera ändringar i rutiner och beskrivningar. Konceptägaren ska även granska vilken verkan genomförda korrigerande åtgärder har haft samt vidta ytterligare åtgärder om så krävs.

Konceptägare ska ha rutiner så att fel av övergripande art rapporteras till certifieringsorganet och Regelgruppen. Med övergripande art menas fel som kan innebära risk för skada på person eller risk för inte obetydlig skada på eller förlust av egendom.

4.8.4 Ledningens genomgång

Konceptägare ska ha rutiner för att genomföra ledningens genomgång med ett intervall om högst 12 månader.

Underlag till ledningens genomgång ska minst beakta frågor om

- a) processprestanda och utvärdering rörande tjänsters överensstämmelse med krav
- b) utvärdering av att examinationers prestanda, pålitlighet och rättvisa upprätthålls
- c) resultat från interna och externa revisioner
- d) avvikelser och korrigerande åtgärder
- e) externa leverantörers och utbildningsarrangörers prestanda.

Kommentar:

Kriterier för mätning av processprestanda bör fastställas så att ett avvikande resultat hanteras och sedan ger underlag till ledningens genomgång.

Ledningens genomgång ska besluta om

- a) möjlighet till förbättringar i processer och tjänster
- b) behov av ändringar i kvalitetssystemet
- c) resursbehov

Besluten från ledningens genomgång ska dokumenteras.

5 Konceptägarens krav på utbildningsarrangör

5.1 Allmänt

5.1.1 Utbildningsarrangör ska vara en juridisk person eller enskild firma och vara registrerad inom den Europeiska unionen (EU) eller den europeiska frihandelssammanslutningen (EES).

5.1.2 Utbildningsarrangör får inte ha betalningsanmärkningar i väsentlig omfattning i förhållande till sin omsättning och får inte ha restförd moms eller kvarstående förfallna skatteskulder.

5.2 Rutiner och kvalitetsledningssystem

5.2.1 Utbildningsarrangör ska ha rutiner som säkerställer att kraven i avsnitt 5 i den här normen uppfylls samt att avtalet med konceptägaren följs.

5.2.2 Det ska finnas rutiner som säkerställer följande:

- a) att behörighetsutbildning genomförs så att avtal med konceptägaren samt gällande utbildningsplan (bilaga 2) följs
- b) att behörighetsutbildningen genomförs av konceptägaren godkänd instruktör
- c) att avtal med konceptägaren följs
- d) att gällande utgåva av dokument används
- e) att viktig information, som påverkar utbildningar i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats, sprids till alla instruktörer
- f) att utbildningsdeltagares identitet styrks med giltig id-handling
- g) att examination genomförs (se även avsnitt 7.2.4)
- h) att konceptägaren informeras om en instruktör inte uppfyller ställda krav i avsnitt 6.3.

5.3 Examination

5.3.1 Utbildningsarrangör ska genomföra examination av deltagarna enligt avsnitt 7.2.4.

5.4 Krav antal behörighetsutbildningar

5.4.1 Utbildningsarrangör ska årligen genomföra minst två behörighetsutbildningar i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.

5.4.2 Skolor som bedriver undervisning i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats, som en integrerad del i utbildningen, omfattas inte av kravet i avsnitt 5.4.1.

5.5 Avsluta avtal med utbildningsarrangör

5.5.1 Avtal med utbildningsarrangör ska skyndsamt avslutas

- a) då andrapartsrevision utförd av konceptägaren uppvisar allvarliga brister i förhållande till ställda krav och om bristerna inte åtgärdas
- b) då konceptägaren får del av information som direkt motiverar ett avslut
- c) vid ett konkursbeslut.

6 Konceptägarens krav på instruktör

6.1 Allmänt

6.1.1 Instruktör för behörighetsutbildning ska ha avtal med eller vara anställd hos utbildningsarrangör som har giltigt avtal med konceptägare.

6.1.2 Övergångsregel

Utsedda instruktörer, som är godkända av konceptägare före 2023-04-01, anses uppfylla kraven i avsnitt 6.2.

6.2 Kompetenskrav för nya instruktörer

6.2.1 Allmänt

En instruktör för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska i grunden ha erfarenhet eller kunskaper i pedagogik. Förutom detta ska instruktören ha brandkunskap som erhålls genom erfarenhet eller utbildning. Dessa krav anges som grund- och förkunskapskrav.

6.2.2 Grundkrav

Instruktören ska ha pedagogisk erfarenhet eller dokumenterad kompetens enligt något av följande alternativ:

- a) Erfarenhet av att regelbundet undervisa.
Undervisningen ska ha skett i minst 10 dagar per år de senaste 2 åren.
- b) Genomförd utbildning på universitet, högskola eller yrkeshögskola.
Utbildningsplanen ska ha innehållit minst 2,5 hp inom pedagogik.
- c) Annan genomförd utbildning i pedagogik om minst 8 timmar.

6.2.3 Förkunskapskrav

Instruktören ska ha dokumenterad genomförd utbildning från något av följande alternativ:

- a) Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps, MSB:s, utbildning Skydd mot olyckor.
- b) Universitets-/högskoleutbildning inom områdena brand, arbetsmiljö eller riskhantering.
Minst 2,5 hp inom brandskydd ska ha ingått i utbildningsplanen.
- c) Utbildningar om minst 48 timmar i arbetsmiljö för BAS-U eller motsvarande, där riskhantering har ingått, samt 3 dagars utbildning inom brandskydd.
Utbildningen ska ha genomförts hos en etablerad utbildningsaktör under de senaste fem åren.
- d) Utbildning i grundläggande brandskydd om minst 32 timmar.
Utbildningen ska ha skett hos etablerad utbildningsaktör de senaste fem åren med följande innehåll:
  - Brandteori
grunder, brandstiftare/-orsak, spridning, släckmedel, brandsläckning, släckutrustning
  - BBR och byggnadstekniskt brandskydd
  - Lagen om skydd mot olyckor
  - Systematiskt brandskyddsarbete
  - Brandfarliga varor
  - Riskhantering
  - Brandrisker

- 6.2.4** Konceptägaren får i enskilda fall bedöma om en instruktör har motsvarande erfarenhet eller kompetens enligt grundkraven och/eller förkunskapskraven. Bedömningen ska vara dokumenterad.
- 6.2.5** Instruktören ska ha giltigt personcertifikat enligt SBF 2022 för det utbildningskoncept som instruktören ska verka inom.
För ny konceptägare (se avsnitt 8) gäller att instruktören har ett giltigt personcertifikat i något utbildningskoncept enligt SBF 2022.
- 6.2.6** Instruktören ska ha genomgått en utbildning enligt Bilaga 1 hos konceptägare för den behörighetsutbildning som hen ska utbilda inom.
- 6.2.7** Instruktörsutbildningen ska avslutas med ett test för att bedöma att instruktören tillgodogjort sig utbildningen.

6.3 Förnyad instruktörs- eller repetitionsutbildning

- 6.3.1** Instruktören ska, för att fortsatt vara godkänd, genomgå förnyad instruktörsutbildning om 16 timmar senast vart femte år, alternativt ska instruktören årligen genomgå minst 4 timmars repetitionsutbildning hos konceptägaren. Om konceptägaren väljer att genomföra repetitionsutbildning årligen ska innehållet i repetitionsutbildningen variera från år till år.
Vid förnyad instruktörs- eller repetitionsutbildning ska bland annat pedagogik, nya metoder, nya material samt nya lagar, föreskrifter och regler genomgås.
- 6.3.2** Förnyad instruktörs- eller repetitionsutbildning ska avslutas med ett test för att bedöma att instruktören har tillgodogjort sig utbildningen.

6.4 Krav antal behörighetsutbildningar

- 6.4.1** Instruktören ska årligen hålla i minst två behörighetsutbildningar i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats i konceptägarens utbildningskoncept.
- 6.4.2** Instruktör på skola, som bedriver undervisning i brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats som en integrerad del i utbildningen, omfattas inte av kravet i avsnitt 6.4.1.

6.5 Krav för godkända instruktörer

- 6.5.1** Instruktören ska följa konceptägarens gällande utbildningsplan och övriga anvisningar om behörighetsutbildningens genomförande.
- 6.5.2** Instruktören ska ha genomfört återkommande utbildning enligt avsnitt 6.3.
- 6.5.3** Instruktören ska utföra behörighetsutbildningar enligt avsnitt 6.4.
- 6.5.4** Om konceptägaren får kännedom om förhållanden som innebär att en instruktör, ur allmän trovärdighetssynpunkt, uppenbart inte bör vara godkänd instruktör kan konceptägaren återkalla sitt godkännande för instruktören. Sådana omständigheter omfattar även förhållanden som inte berör kraven i den här normen.

Kommentar:

Exempel på skäl att återkalla godkännandet för en instruktör kan vara att instruktören inte följer konceptägarens utbildningsplan.

6.6 Förteckning

- 6.6.1** Konceptägaren ska ha en aktuell förteckning över godkända instruktörer.

7 Krav för utfärdande av personcertifikat

7.1 Allmänt

7.1.1 En certifierad person ska ha genomgått behörighetsutbildning samt ha erfarenhet och tillräcklig kunskap om säkerhetsregler, tillståndsgivning, riskbedömning och föreskrifter.

7.2 Examination

7.2.1 För att styrka kompetensen ska en teoretisk examination genomföras på plats och i direkt anslutning till genomförd behörighetsutbildning.

7.2.2 Examination ska visa att certifierad person har tillgodogjort sig behörighetsutbildningen enligt utbildningsplanen i Bilaga 2.

7.2.3 Examinationens utformning

Examination ska vara utformad med minst 20 slumpmässigt utvalda flervalsfrågor. Frågorna ska beröra samtliga avsnitt enligt utbildningsplanen i Bilaga 2. För godkänt resultat krävs att certifierad person svarat rätt på minst 75 procent av frågorna. Flervalsfrågorna konstrueras med fyra svarsalternativ där ett svarsalternativ är rätt. Frågebanken ska innehålla minst tre gånger det antalet frågor som normalt används vid examinationen och frågorna ska med regelbunden frekvens bytas ut eller omformuleras.

Vid ett examinationstillfälle ska samtliga deltagare få individuella examinationsprov.

Då deltagarens resultat inte är godkänt får inte samma examinationsprov återanvändas.

7.2.4 Krav på examinationens genomförande

Utbildningsarrangören ska säkerställa att nedanstående krav är uppfyllda:

- identifikationen på person som genomför behörighetsutbildning och certifiering är fastställd
- examinationen genomförs i examinationsportal anvisad av konceptägaren
- endast utbildningsmaterial och egna anteckningar är tillåtna under examination
- examinationens tid är högst 60 minuter under överinseende av instruktör
- ingen kommunikation får ske mellan deltagare
- ett ordinarie och tre omprov är tillåtna vid utbildningstillfället, därefter ska en individuell handlingsplan upprättas av utbildningsarrangören
- examinationen avslutas omgående för deltagare som fuskar
- deltagaren får besked om examinationen är genomförd med godkänt eller inte godkänt resultat.

Vid funktionsnedsättning får en individuell bedömning göras och undantag för punkterna b) och d) får medges.

Kommentar:

Exempel på funktionsnedsättning kan vara dyslexi som kan medföra att examinationstiden behöver förlängas.

7.2.5 I undantagsfall där digital examinationsportal inte är tillåten får detta ersättas med ett pappersprov med motsvarande krav enligt avsnitt 7.2.3.

Kommentar:

Exempel på objekt där pappersprov får användas är till exempel inom kriminalvården.

7.3 Teoretisk och praktisk utbildning

7.3.1 En certifierad person ska ha genomgått teoretisk behörighetsutbildning hos en utbildningsarrangör.

Se även krav i Bilaga 2.

7.3.2 En certifierad person ska ha genomgått praktisk behörighetsutbildning (släckövning) innefattande handhavande av brandsläckare hos en utbildningsarrangör.

Se även krav i Bilaga 3.

7.4 Utfärdande av nytt personcertifikat

7.4.1 Konceptägaren ska utfärda personcertifikat endast då kraven i avsnitt 7.3 är uppfyllda och certifierad person har genomgått examination med godkänt resultat enligt avsnitt 7.2.

7.5 Förnyelse av personcertifikat

7.5.1 Vid förnyelse av personcertifikat ska certifierad person uppfylla kraven i avsnitt 7.3 och ha genomgått examination med godkänt resultat enligt avsnitt 7.2.

7.6 Indragning av personcertifikat

7.6.1 Om konceptägaren får kännedom om att certifierad person uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har brutit mot säkerhetsreglerna i SBF 506 äger konceptägaren rätt att återkalla utfärdat personcertifikat alternativt avbryta certifieringen.

Personcertifikat kan också komma att dras in om utbildningsarrangören uppsåtligen eller av grov vårdslöshet brutit mot kraven i SBF 2022.

7.7 Personcertifikatets uppgifter

7.7.1 Ett utfärdat personcertifikat ska innehålla följande uppgifter:

- a) namn på certifierad person
- b) unikt identifieringsnummer för certifierad person
- c) utbildningskonceptets namn
- d) konceptägarens namn (utfärdare)
- e) referens till normkrav SBF 2022
- f) giltighetstid.

7.8 Personcertifikatets giltighetstid

7.8.1 Utfärdat personcertifikat för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats får som längst vara giltigt i fem år och kan därefter förnyas enligt avsnitt 7.5.1.

8 Certifiering av konceptägare

8.1 Allmänt

- 8.1.1 Konceptägare ska teckna avtal med utbildningsarrangörer, tillhandahålla utbildningsmaterial och examinationer, genomföra andrapartsrevisioner samt utbilda instruktörer enligt kraven i den här normen.

8.2 Särskild kontroll av ny konceptägare

- 8.2.1 Inom 12 månader efter certifikatets utfärdande ska certifieringsorganet kontrollera att konceptägaren följer sitt ledningssystem.

9 Konceptägarens krav under certifikatets giltighetstid

9.1 Allmänt

9.1.1 Konceptägaren ska följa kraven i den här normen.

9.2 Verksamhet under giltighetstiden

9.2.1 Konceptägare ska arbeta kontinuerligt inom området brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats.

9.3 Vidareutbildning

9.3.1 Konceptägaren ska ha rutiner för att säkerställa att personal enligt avsnitt 4.4 blir uppdaterad angående nya (och nya versioner av) dokument, regler, normer, standarder, föreskrifter eller anvisningar som är tillämpliga för respektive persons arbetsuppgifter. Genomförda utbildningar ska dokumenteras.

9.4 Genomförande av andrapartsrevisioner

9.4.1 Allmänt

Andrapartsrevisioner (kvalitetskontroller) genomförs för att säkerställa att behörighetsutbildningar håller en hög nivå. Det är konceptägaren som genom sina kvalitetskontroller säkerställer att såväl utbildningsarrangör som instruktör följer ställda krav och att behörighetsutbildningen ger förutsättningar för hög kompetens hos certifierade personer. Andrapartsrevisioner ska ske genom granskning av dokumentation, kontroll av att rutiner följs samt hur behörighetsutbildningar och examinationer genomförs.

9.4.2 Andrapartsrevision hos utbildningsarrangör

Årligen ska minst 15 procent av alla avtalade utbildningsarrangörer genomgå andrapartsrevisioner för att bedöma att avtalet och kraven i den här normen följs (se även avsnitt 5.2.2). Metoder för urval ska fastställas av konceptägaren. Dock ska alla utbildningsarrangörer revideras under certifikatets (avser konceptägarens certifikat) giltighetstid. Andrapartsrevision hos utbildningsarrangör ska göras med besök på plats eller på distans.

9.4.3 Andrapartsrevision av instruktör

Årligen ska minst 15 procent av alla godkända instruktörer genomgå andrapartsrevisioner för att bedöma hur behörighetsutbildningen och examinationen genomförs. Metoder för urval ska fastställas av konceptägaren.

Andrapartsrevision av behörighetsutbildningen ska genomföras med ett besök på plats. För de delar av behörighetsutbildningar som hålls på distans får andrapartsrevisionen genomföras på distans.

Följande kriterier ska alltid bedömas vid andrapartsrevision:

- att instruktören har pedagogisk förmåga att lära ut
- att instruktören följer konceptägarrens utbildningsplan och anvisningar för genomförande av behörighetsutbildningen
- att instruktören genomför praktisk släckövning i enlighet med Bilaga 3
- att examinationen genomförs enligt avsnitt 7.2.4.

9.4.4 Efter avslutad andrapartsrevision hos utbildningsarrangör eller instruktör ska resultatet, såväl positiva som negativa iakttagelser, gås igenom. Eventuella noterade avvikelser ska, senast 10 dagar efter genomförd andrapartsrevision, överlämnas till utbildningsarrangören och instruktören för åtgärd.

9.4.5 Konceptägaren ska bevaka att utbildningsarrangören vidtar korrigerande åtgärder för noterade avvikelser och vid behov följa upp att åtgärderna är effektiva.

10 Krav på certifieringsorgan

10.1 Förutsättningar

10.1.1 Certifieringsorganet ska vara registrerad juridisk person inom den Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Certifieringsorganet ska ha upprättade bestämmelser som ska ligga till grund för granskning och beslut gällande kontroll av sökande och dennes verksamhet samt hur ärenden handläggs och beslutas.

Certifieringsorganet ska uppfylla kraven i SBF 2021.

Grunden för certifieringsförfarandet ska vara SS-EN ISO/IEC 17021.

Certifieringsorganet ska vara ackrediterat för certifiering av ledningssystem för kvalitet.

Kommentar:

Den här normen, SBF 2022, innehåller även krav på personcertifiering. Certifieringsorganet bör därför även ha kännedom om SS-EN ISO/IEC 17024.

Nedanstående moment är minimikrav på vad som ska framgå i certifieringsorganets bestämmelser (avsnitt 10.2–10.6).

10.1.2 I det fall det inte finns något certifieringsorgan som erbjuder certifiering mot den här normen får Regelgruppen pröva frågan om att acceptera konceptägare.

Kommentar:

För detta bör regelgruppen utse en oberoende grupp som objektivt kan bedöma konceptägarens förmåga att uppfylla normens krav.

10.2 Insyning

10.2.1 Certifieringsorganet ska kontrollera att en konceptägares verksamhet uppfyller kraven i den här normen. Det ska göras genom en insyning på plats hos den sökande konceptägaren.

Kommentar:

Insyning kan även benämnas certifieringsrevision.

För konceptägare med giltigt certifikat kan senast utförda årliga kontroll utgöra underlag för insyning, förutsatt att samtliga moment har kontrollerats och att samtliga anmärkningar har åtgärdats.

10.3 Årlig kontroll av pågående verksamhet

10.3.1 Kravet att konceptägaren bedriver verksamhet i omfattning enligt avsnitt 9 samt att konceptägarens egenkontroll upprätthålls och fungerar ska kontrolleras genom en årligt återkommande uppföljande kontroll.

10.3.2 Under certifikatets giltighetstid ska samtliga filialkontor kontrolleras. Under certifikatets giltighetstid ska certifieringsorganet även närvara vid besök då konceptägaren genomför andrapartsrevisioner hos utbildningsarrangör eller instruktör på plats eller distans.

Kommentar:

Årlig kontroll kan även benämnas periodisk revision eller uppföljanderevision.

10.4 Påkallad kontroll

10.4.1 Om certifieringsorganet får del av information som kan ge skäl till att befara att konceptägare inte uppfyller kraven i den här normen ska en påkallad kontroll skyndsamt genomföras.

10.5 Återkallande av certifikat

10.5.1 Utfärdat certifikat ska skyndsamt återkallas

- a) då kontroll visar att konceptägaren har allvarliga brister i förhållande till ställda krav och om bristerna inte åtgärdas
- b) då certifieringsorganet får del av information som direkt motiverar återkallande
- c) vid ett konkursbeslut.

10.6 Giltighetstid

10.6.1 Utfärdat certifikat enligt den här normen får som längst vara giltigt i fem år.

Kommentar:

Innan giltighetstidens utgång genomförs en recertifieringsrevision eller omcertifieringsrevision.

Bilaga 1 Utbildningsplan för instruktörsutbildning brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats (normativ)

1 Omfattning

Instruktörsutbildningen för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska omfatta minst 16 timmar.

2 Utbildningsplan

Konceptägaren ska ta fram en utbildningsplan för instruktörsutbildningen.

Instruktörsutbildningen ska vara lärarledd med maximalt 20 deltagare per utbildningstillfälle.

Utbildningsplanen ska innehålla minst följande:

- instruktörsutbildningens syfte och mål
- instruktörsutbildningens innehåll
- utbildningsmaterial som ingår.

3 Utbildningens innehåll

Utbildningen ska minst innehålla följande avsnitt:

- Pedagogik och instruktörsrollen
- Bakgrund till säkerhetsreglerna och varför regelverket infördes
- Genomgång av utbildningsmaterial och litteratur
- Lagar, föreskrifter, regler och normer
- Genomgång av släckövning teori samt hur man genomför praktisk övning enligt bilaga 3.
- Försäkringslära
- Ansvar, civilrätt och straffrätt
- Riskhantering teori samt speciella risker
- Genomgång av hur examination efter avslutad behörighetsutbildning genomförs.

Bilaga 2 Utbildningsplan för behörighetsutbildning brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats (normativ)

1 Omfattning

Behörighetsutbildning för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska omfatta minst 6 timmar effektiv tid inklusive praktisk släckövning och examination. Behörighetsutbildning ska utföras av utbildningsarrangör med kompetenta och godkända instruktörer.

Den praktiska släckövningen enligt Bilaga 3 får genomföras vid annat tillfälle, dock högst 6 månader före eller 6 månader efter utbildningstillfället, hos någon utbildningsarrangör med av konceptägaren godkända instruktörer.

Maximalt antal deltagare per enskilt utbildningstillfälle är 20 personer.

2 Utbildningsplan

Utbildningen ska genomföras av utbildningsarrangörer med godkänd instruktör. Både den teoretiska och praktiska delen av behörighetsutbildningen ska vara läroled.

Utbildningsplanen ska innehålla minst följande:

- behörighetsutbildningens syfte och mål
- behörighetsutbildningens innehåll
- utrustning och demonstrationsmateriel som används
- utbildningsmaterial som ingår.

3 Särskilda anpassningar för skolor

Utbildningsplan, antal deltagare och genomförande kan anpassas för skolor där behörighetsutbildningen är integrerad i övergripande utbildning.

Samtliga moment enligt utbildningsplanen ska alltid genomföras.

Undantag kan göras för att utöka antalet deltagare till en klass eller utbildningsgrupp. Behörighetsutbildningen kan delas upp vid flera utbildningstillfällen, maximalt över två terminer.

Utbildningsarrangören ska säkerställa att anpassad behörighetsutbildning genomförs på ett kvalitetssäkrat sätt.

4 Utbildningens innehåll

Utbildningen ska minst innehålla följande avsnitt:

- Brandkunskap
- Lagar och försäkringsvillkor
- Riskbedömning och tillståndsgivning
- Säkerhetsregler enligt SBF 506
  - Säkerhetsregel 1 – Riskbedömning och tillstånd
  - Säkerhetsregel 2 – Personcertifikat
  - Säkerhetsregel 3 – Brandvakt och efterbevakning
  - Säkerhetsregel 4 – Brandfarlig vara och/eller explosionsfarlig miljö
  - Säkerhetsregel 5 – Brandsäkra arbetsplatsen
  - Säkerhetsregel 6 – Dolda brännbara byggnadsdelar
  - Säkerhetsregel 7 – Otätheter
  - Säkerhetsregel 8 – Torkning och uppvärmning
  - Säkerhetsregel 9 – Svets- och skärutrustning
  - Säkerhetsregel 10 – Smältning av asfalt
  - Säkerhetsregel 11 – Släckutrustning
  - Säkerhetsregel 12 – Brandskyddssystem
  - Säkerhetsregel 13 – Larmning
- Genomförande av praktisk släckövning enligt Bilaga 3
- Verksamhetsanpassning
  - Under detta avsnitt finns möjlighet att göra en verksamhetsanpassning utifrån bransch eller företag för att bedöma risker kopplade till exempelvis metod, material och miljö som är unika för branschen eller företaget.
Avsnittet är ett tillägg till den ordinarie behörighetsutbildningen och omfattningen av avsnittet ska därför läggas utöver den ordinarie utbildningstiden.
- Sammanfattning och frågor
- Information om personcertifieringen samt hur examinationen genomförs.

Bilaga 3 Instruktion för praktisk släckövning (normativ)

1 Krav på genomförande

1.1 Allmänt

Syftet med den praktiska släckövningen är att ge deltagaren en grundläggande kunskap i handhavande av handbrandsläckare, förståelse för olika typer av släckmedel samt hur man effektivast släcker en brand.

Efter genomförd behörighetsutbildning ska deltagaren ha färdigheter för att korrekt kunna hantera en handbrandsläckare.

Kommentar:

SBF 506 Säkerhetsregel 11 anger även att vattenslang är tillåten som ett alternativ till handbrandsläckare. Den praktiska släckövningen får med fördel även kompletteras med utbildning i hantering av vattenslang och strålmunstycke, dock är detta inte ett obligatoriskt krav enligt den här bilagan.

Accepterad utrustning kan vara ett eldningskar, fibröst material eller en släcksimulator. För detaljerade krav på utrustning, se avsnitt 2.2.1, 2.2.2 respektive 2.3.1 i den här bilagan.

1.1.1 Förståelse för släckning

Varje deltagare ska teoretiskt och praktiskt utbildas i

- att omsätta brandteori till praktisk brandsläckning
- för- och nackdelar med olika släckmedel vid olika typer av bränder
- korrekt handgrepp för olika typer av handbrandsläckare
- effektivast släckteknik för olika släckmedel
- hur man närmar sig en brand på ett säkert sätt.

1.1.2 Genomförande av praktisk släckövning

Varje deltagare ska praktiskt genomföra nedanstående moment:

- bära handbrandsläckaren i handtaget
- dra ut en säkringen enligt anvisning
- ta loss slangen från fästet. Fatta munstycket enligt anvisning
- rikta munstycket och slangen mot lågornas bas eller enligt anvisning
- trycka ner handtaget och påföra släckmedel tills elden är släckt, dock under minst 3 sekunder.

Instruktören bedömer när utbildningsmålen a) till e) är uppfyllda för deltagaren och kan då avbryta släckövningen.

Kommentar:

Anvisning enligt b) kan vara instruktörens information eller märkningen på handbrandsläckaren.

1.1.3 Godkänd släckövning

För godkänd släckövning ska varje deltagare sammanhängande och effektivt ha genomfört moment a) till e) utan anmärkning.

1.1.4 Ej genomförd släckövning

Om öppen eld inte får användas, exempelvis vid skärpt eldningsförbud eller när annat myndighetsbeslut är utfärdat som hindrar praktisk släckövning, får nedan tillämpas:

- a) Praktisk släckövning genomförs utan riktig eld (så kallad torrsläckning) med handbrandsläckare enligt avsnitt 2.2.3 i den här bilagan
- b) Genomförande av släckövningen enligt avsnitt 1.1.2 och 1.1.3 i den här bilagan.

Kommentar:

Det är viktigt att instruktören alltid tar reda på vilka förutsättningar som gäller inför den praktiska släckövningen på den plats där släckövningen ska genomföras.

Kommunen eller länsstyrelsen beslutar om eldningsförbud. De informerar på sina webbplatser om vilket område eldningsförbudet gäller, vad som är förbjudet eller tillåtet och från när förbudet gäller.

Torrsläckning innebär att samtliga moment enligt avsnitt 1.1.2 i den här bilagan utförs, dock utan riktig eld.

2 Krav på utrustning

2.1 Allmänt

Den utrustning som ger upplevelse av eld kan vara ett eldningskar, fibröst material eller en släcksimulator.

Instruktören ska ha kompetens och vara utbildad för att hantera utrustningen på ett säkert sätt.

Utrustningen som används ska vara säker och uppfylla gällande lagar och föreskrifter inom området.

Kraven på utrustningen specificeras i avsnitt 2.2 respektive 2.3 i den här bilagan.

2.1.1 Beredskapsplan för olyckor och nödsituationer

Vid övningsplatsen ska instruktören säkerställa att det finns tillgång till lämplig sjukvårdsutrustning och eventuell skyddsutrustning.

Instruktören ska även ha tillgång till instruktioner för åtgärder vid första hjälpen för såväl använt bränsle som släckmedel.

Kommentar:

Instruktion kan vara säkerhetsdatabladet för produkterna som används.

2.1.2 Hållbarhet

Vid val av bränsle och släckmedel ska ämnen med lägsta möjliga miljöpåverkan användas.

Överblivet bränsle och annat avfall efter släckövningen ska samlas upp och avfallet ska hanteras enligt uppgifter på säkerhetsdatabladet.

Petroleumprodukter såsom diesel, bensin, E85 och andra bensinblandningar får inte användas som bränsle vid släckövningen.

2.2 Utrustning för släckövning

2.2.1 Eldningskar

Eldningskarets storlek ska motsvara en area på minst 0,25 m². Hela arean ska vara täckt av flammor.

Det angivna bränslet för eldningskaret ska vara:

- a) gasol eller motsvarande.
- b) alkohol (till exempel isopropanol, etanol)

Mindre mängd av annan vätska får blandas i, syftet är att synliggöra lågor.

2.2.2 Fibröst material

Fibröst material får användas där eldning av sådant är tillåtet om måtten på arean för eldningskaret enligt avsnitt 2.2.1 i den här bilagan uppfylls.

2.2.3 Handbrandsläckare

Någon av följande handbrandsläckare ska användas vid släckövningen:

- a) CO₂-släckare (minst 5 kg)
- b) pulversläckare (minst 6 kg)
- c) trycksatt vattensläckare.

2.3 Krav på släcksimulatorsystem

Syftet med ett släcksimulatorsystem är att kunna genomföra en släckövning utan riktig eld. Systemet kan bestå av VR/AR-utrustning, skärm eller annat med tillhörande handbrandsläckare. Verklighetskänslan och en riktig handbrandsläckare är centrala krav för trovärdigheten.

Släcksimulatorsystemet ska vara utformat och avsett för utbildning i handhavande av handbrandsläckare samt framtagen för detta ändamål. Leverantören av släcksimulatorsystemet ska kunna uppvisa data på den upplevda verklighetskänslan för sitt system.

Kommentar:

Data kan baseras på en undersökning av upplevd verklighetskänsla för släcksimulatorsystemet.

2.3.1 Allmänna krav på släcksimulatorer

Ett system med släcksimulator ska uppfylla följande:

- a) Fysisk handbrandsläckare
Den handbrandsläckare som används vid simuleringen ska vara utformad med behållare, bärhandtag, säkring, avtryckare och slang med munstycke. Den ska i sitt utförande, fysiskt motsvara en 6 kg pulversläckare i vikt, effektklass och tömningstid.
- b) Responsivitet
Simulatorn ska svara realistiskt på hur släckmedlet påförs och känna av deltagarens agerande. Vid felaktigt agerande ska släckeffekten utebli. Släckmedlets egenskaper (positiva såväl som negativa) ska kunna upplevas.
- c) Verklighetskänsla
Simulatorn ska ge deltagaren ett verkligt intryck genom bland annat realistiskt ljud och tömningstid.
- d) Simulerad släckeffekt
Den simulerade branden ska lägst motsvara svårighetsgraden av eldningskaret angiven i avsnitt 2.2.1 i den här bilagan.

Kommentar:

Verklighetskänslan med de simulatorer som inte använder VR/AR kan ökas om utrustningen placeras i en realistisk miljö, som ett mörkt rum eller med andra förutsättningar som mer liknar verkliga miljöer, där en brand kan förekomma. Detta är att rekommendera om denna typ av simulator ska ersätta ett eldningskar för att få en ökad känsla av verklighet.

2.3.2 Särskilda krav på VR/AR-utrustning

Utrustningen ska uppfylla följande:

- a) instruktören ska kunna följa deltagarens agerande i realtid.
- b) positionstracking ska ske i tre dimensioner
- c) handgreppens funktioner ska vara integrerade i handbrandsläckaren.

2.3.3 Genomförande av släckövning

Genomförande av släckövningen ska ske enligt avsnitt 1.1.2 och 1.1.3 i den här bilagan.